

مجموعه پرسش‌های چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده آیین دادرسی مدنی

مؤلف: دکتر رحمان عمروانی

انتشارات چتر دانش

سرشناسه	عمروانی، رحمان، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدید آور	مجموعه پرسش‌های چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده آیین دادرسی مدنی / مولف رحمان عمروانی.
وضعیت ویراست	[ویراست؟]
مشخصات نشر	تهران: چتر دانش، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۶۴۹ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۴۴۹-۴
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا	
یادداشت	چاپ نوزدهم.
موضوع	آیین دادرسی مدنی -- ایران -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	Civil procedure -- Iran -- Examinations, questions, etc. (Higher)
موضوع	وکالت -- ایران -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	Mandate (Contract) -- Iran -- Examinations, questions, etc. (Higher)
موضوع	دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- آزمون‌ها
موضوع	Universities and colleges --Iran -- Examinations
موضوع	آزمون دوره‌های تحصیلات تکمیلی -- ایران
موضوع	Graduate Record Examination -- Iran
رده بندی کنگره	KMH۱۷۱۰
رده بندی دیویی	۳۴۷/۵۵۰۷۶
شماره کتابشناسی ملی	۷۳۳۹۰۶۴

نام کتاب	مجموعه پرسش‌های چهار گزینه‌ای طبقه بندی شده آیین دادرسی مدنی
ناشر	چتر دانش
مؤلف	دکتر رحمان عمروانی
نوبت و سال چاپ	سی و هفتم- ۱۴۰۲
شمارگان	۲۰۰۰
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۴۴۹-۴
قیمت	۴۷۵۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خم‌نیری جاوید (اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳

nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

سخن ناشر

رشته حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله یکی از پرتعدادترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند. این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آن‌ها از یک سو و تناسب آن‌ها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت‌گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه علمی بیش از پیش به منصفی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

فهرست

بخش اول: سوالات

۱۴ کلیات
۲۱ باب اول: در صلاحیت دادگاهها
۲۱ فصل اول: در صلاحیت ذاتی و نسبی دادگاهها
۳۶ فصل دوم: اختلاف در صلاحیت و ترتیب حل آن
۴۲ باب دوم: وکالت در دعاوی
۵۱ باب سوم: دادرسی نخستین
۵۱ فصل اول: دادخواست
۵۱ مبحث اول: تقدیم دادخواست
۵۱ مبحث دوم: شرایط دادخواست
۵۳ مبحث سوم: موارد توقیف دادخواست
۵۶ مبحث چهارم: پیوستهای دادخواست
۵۷ فصل دوم: بهای خواسته
۶۷ فصل سوم: جریان دادخواست تا جلسه رسیدگی
۶۷ مبحث اول: جریان دادخواست
۶۹ مبحث دوم: ابلاغ
۷۸ مبحث سوم: ایرادات و موانع رسیدگی
۹۴ فصل چهارم: جلسه دادرسی
۱۰۸ فصل پنجم: توقیف دادرسی و استرداد دعوا و دادخواست
۱۱۹ فصل ششم: امور اتفاقی
۱۱۹ مبحث اول: تأمین خواسته
۱۱۹ ۱ - درخواست تأمین
۱۳۱ ۲ - اقسام تأمین
۱۳۴ مبحث دوم: ورود شخص ثالث
۱۳۹ مبحث سوم: جلب شخص ثالث

۱۴۳	مبحث چهارم: دعوی متقابل
۱۴۸	مبحث پنجم: اخذ تأمین از اتباع دولتهای خارجی
۱۴۹	فصل هفتم: تأمین دلیل و اظهارنامه
۱۴۹	مبحث اول: تأمین دلیل
۱۵۰	مبحث دوم: اظهارنامه
۱۵۰	فصل هشتم: دعوی تصرف عدوانی، ممانعت از حق و مزاحمت
۱۶۴	فصل نهم: سازش و درخواست آن
۱۶۴	مبحث اول: سازش
۱۶۸	مبحث دوم: درخواست سازش
۱۶۸	فصل دهم: رسیدگی به دلایل
۱۶۸	مبحث اول: کلیات
۱۷۲	مبحث دوم: اقرار
۱۷۶	مبحث سوم: اسناد
۱۷۶	الف- مواد عمومی
۱۷۹	ب- انکار و تردید
۱۸۲	ج- ادعای جعلیت
۱۸۶	د- رسیدگی به صحت و اصالت سند
۱۹۰	مبحث چهارم: گواهی
۱۹۵	مبحث پنجم: معاینه محل و تحقیق محلی
۱۹۸	مبحث ششم: رجوع به کارشناس
۲۰۳	مبحث هفتم: سوگند
۲۰۷	مبحث هشتم: نیابت قضایی
۲۰۷	فصل یازدهم: رأی
۲۰۷	مبحث اول: صدور و انشاء رأی
۲۱۲	مبحث دوم: ابلاغ رأی

۲۱۲	مبحث سوم: حکم حضوری و غیابی
۲۱۵	مبحث چهارم: واخواهی
۲۲۴	مبحث پنجم: تصحیح رأی
۲۲۶	مبحث ششم: دادرسی فوری
۲۳۷	باب چهارم: تجدیدنظر
۲۳۷	فصل اول: احکام و قرارهای قابل نقض و تجدیدنظر
۲۳۷	فصل دوم: آرای قابل تجدیدنظر
۲۴۳	فصل سوم: مهلت تجدیدنظر
۲۴۴	فصل چهارم: دادخواست و مقدمات رسیدگی
۲۴۹	فصل پنجم: جهات تجدیدنظر
۲۶۲	باب پنجم: فرجام‌خواهی
۲۶۲	فصل اول: فرجام‌خواهی در امور مدنی
۲۶۲	مبحث اول: فرجام‌خواهی و آرای قابل فرجام
۲۶۷	مبحث دوم: موارد نقض
۲۶۹	مبحث سوم: ترتیب فرجام‌خواهی
۲۷۲	مبحث چهارم: ترتیب رسیدگی
۲۷۲	مبحث پنجم: مهلت فرجام‌خواهی
۲۷۲	مبحث ششم: اقدامات پس از نقض
۲۷۸	مبحث هفتم: فرجام تبعی
۲۷۹	فصل دوم: اعتراض شخص ثالث
۲۹۱	فصل سوم: اعاده دادرسی
۲۹۱	مبحث اول: جهات اعاده دادرسی
۲۹۴	مبحث دوم: مهلت درخواست اعاده دادرسی
۲۹۵	مبحث سوم: ترتیب درخواست اعاده دادرسی و رسیدگی
۳۰۳	باب ششم: مواعد
۳۰۳	فصل اول: تعیین و حساب مواعد

۳۰۶	فصل دوم: دادن مهلت و تجدید موعد
۳۰۷	باب هفتم: داوری
۳۲۵	باب هشتم: هزینه دادرسی و اعسار
۳۲۵	فصل اول: هزینه دادرسی
۳۲۶	فصل دوم: اعسار از هزینه دادرسی
۳۲۹	باب نهم: مطالبه خسارت و اجبار به انجام تعهد
۳۲۹	فصل اول: کلیات
۳۲۹	فصل دوم: خسارات
۳۳۰	فصل سوم: مستثنیات دین
۳۳۲	باب دهم: قوانین مرتبط
۳۳۲	قانون دیوان عدالت اداری
۳۴۸	قانون شوراهای حل اختلاف
۳۵۲	قانون اجرای احکام مدنی
۳۷۸	قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی
۳۸۳	قانون حمایت خانواده
۳۸۷	قانون نظارت بر رفتار قضات
۳۹۳	قوانین خاص حوزه وکالت (قانون کیفیت اخذ... و لایحه استقلال... و...)
۴۰۱	قانون امور حسبی
۴۰۳	آیین دادرسی کار
۴۰۴	قوانین مرتبط با ثبت اسناد و املاک
۴۰۷	آیین نامه‌ی اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی
۴۰۹	سایر قوانین

بخش دوم: پاسخنامه

۴۱۵ کلیات
۴۱۹ باب اول: در صلاحیت دادگاهها
۴۱۹ فصل اول: در صلاحیت ذاتی و نسبی دادگاهها
۴۲۷ فصل دوم: اختلاف در صلاحیت و ترتیب حل آن
۴۳۰ باب دوم: وکالت در دعاوی
۴۳۴ باب سوم: دادرسی نخستین
۴۳۴ فصل اول: دادخواست
۴۳۴ مبحث اول: تقدیم دادخواست
۴۳۴ مبحث دوم: شرایط دادخواست
۴۳۵ مبحث سوم: موارد توقیف دادخواست
۴۳۶ مبحث چهارم: پیوستهای دادخواست
۴۳۷ فصل دوم: بهای خواسته
۴۴۴ فصل سوم: جریان دادخواست تا جلسه رسیدگی
۴۴۴ مبحث اول: جریان دادخواست
۴۴۵ مبحث دوم: ابلاغ
۴۵۰ مبحث سوم: ایرادات و موانع رسیدگی
۴۵۹ فصل چهارم: جلسه دادرسی
۴۶۷ فصل پنجم: توقیف دادرسی و استرداد دعوا و دادخواست
۴۷۵ فصل ششم: امور اتفاقی
۴۷۵ مبحث اول: تأمین خواسته
۴۷۵ ۱ - درخواست تأمین
۴۸۰ ۲ - اقسام تأمین
۴۸۱ مبحث دوم: ورود شخص ثالث
۴۸۴ مبحث سوم: جلب شخص ثالث
۴۸۵ مبحث چهارم: دعوی متقابل

۴۸۹	مبحث پنجم: اخذ تأمین از اتباع دولتهای خارجی
۴۸۹	فصل هفتم: تأمین دلیل و اظهارنامه
۴۸۹	مبحث اول: تأمین دلیل
۴۸۹	مبحث دوم: اظهارنامه
۴۹۰	فصل هشتم: دعاوی تصرف عدوانی
۴۹۰	ممانعت از حق و مزاحمت
۴۹۷	فصل نهم: سازش و درخواست آن
۴۹۷	مبحث اول: سازش
۴۹۹	مبحث دوم: درخواست سازش
۴۹۹	فصل دهم: رسیدگی به دلایل
۴۹۹	مبحث اول: کلیات
۵۰۱	مبحث دوم: اقرار
۵۰۲	مبحث سوم: اسناد
۵۰۲	الف - مواد عمومی
۵۰۳	ب- انکار و تردید
۵۰۵	ج- ادعای جعلیت
۵۰۷	د- رسیدگی به صحت و اصالت سند
۵۰۸	مبحث چهارم: گواهی
۵۱۰	مبحث پنجم: معاینه محل و تحقیق محلی
۵۱۱	مبحث ششم: رجوع به کارشناس
۵۱۴	مبحث هفتم: سوگند
۵۱۶	مبحث هشتم: نیابت قضایی
۵۱۶	فصل یازدهم: رأی
۵۱۶	مبحث اول: صدور و انشاء رأی
۵۲۰	مبحث دوم: ابلاغ رأی
۵۲۰	مبحث سوم: حکم حضوری و غیابی

۵۲۱	مبحث چهارم: واخواهی
۵۲۵	مبحث پنجم: تصحیح رأی
۵۲۶	مبحث ششم: دادرسی فوری
۵۳۲	باب چهارم: تجدیدنظر
۵۳۲	فصل اول: احکام و قرارهای قابل نقض و تجدیدنظر
۵۳۲	فصل دوم: آرای قابل تجدیدنظر
۵۳۵	فصل سوم: مهلت تجدیدنظر
۵۳۶	فصل چهارم: دادخواست و مقدمات رسیدگی
۵۳۸	فصل پنجم: جهات تجدیدنظر
۵۴۵	باب پنجم: فرجام‌خواهی
۵۴۵	فصل اول: فرجام‌خواهی در امور مدنی
۵۴۵	مبحث اول: فرجام‌خواهی و آرای قابل فرجام
۵۴۸	مبحث دوم: موارد نقض
۵۵۰	مبحث سوم: ترتیب فرجام‌خواهی
۵۵۱	مبحث چهارم: ترتیب رسیدگی
۵۵۱	مبحث پنجم: مهلت فرجام‌خواهی
۵۵۱	مبحث ششم: اقدامات پس از نقض
۵۵۴	مبحث هفتم: فرجام تبعی
۵۵۵	فصل دوم: اعتراض شخص ثالث
۵۶۰	فصل سوم: اعاده دادرسی
۵۶۰	مبحث اول: جهات اعاده دادرسی
۵۶۲	مبحث دوم: مهلت درخواست اعاده دادرسی
۵۶۳	مبحث سوم: ترتیب درخواست اعاده دادرسی و رسیدگی
۵۶۸	باب ششم: مواعد
۵۶۸	فصل اول: تعیین و حساب مواعد
۵۷۰	فصل دوم: دادن مهلت و تجدید موعد

باب هفتم: داوری	۵۷۱
باب هشتم: هزینه دادرسی و اعسار	۵۷۸
فصل اول: هزینه دادرسی	۵۷۸
فصل دوم: اعسار از هزینه دادرسی	۵۷۸
باب نهم: مطالبه خسارت و اجبار به انجام تعهد	۵۸۰
فصل اول: کلیات	۵۸۰
فصل دوم: خسارات	۵۸۰
فصل سوم: مستثنیات دین	۵۸۰
باب دهم: قوانین مرتبط	۵۸۲
قانون دیوان عدالت اداری	۵۸۲
قانون شوراهای حل اختلاف	۵۸۸
قانون اجرای احکام مدنی	۵۹۰
قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی	۵۹۹
قانون حمایت خانواده	۶۰۱
قانون نظارت بر رفتار قضات	۶۰۴
قوانین خاص حوزه وکالت (قانون کیفیت اخذ... و لایحه استقلال... و...)	۶۰۷
قانون امور حسبی	۶۱۰
آیین دادرسی کار	۶۱۱
قوانین مرتبط با ثبت اسناد و املاک	۶۱۲
آیین نامه‌ی اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی	۶۱۴
سایر قوانین	۶۱۶
چارتها و جداول آموزشی	۶۱۹

سخن مؤلف

کتابی که در پیش رو دارید به لطف و عنایت باری تعالی تهیه و در اختیار علاقمندان و دانشجویان داوطلب شرکت در آزمون‌های وکالت، کارشناسی ارشد، قضاوت و سایر آزمون‌های حقوقی قرار می‌گیرد. این کتاب شامل ۱۷۶۹ سؤال از سؤالات آزمون‌های سنوات قبل و سؤالات تألیفی می‌باشد. از ویژگی‌های کتاب حاضر که قبل از مطالعه تست‌ها توجه به آنها ضروری بوده و به دانشجویان محترم در یادگیری مطالب کمک شایانی خواهد نمود می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- فهرست مطالب و طبقه‌بندی سؤالات بر اساس فهرست قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹ می‌باشد و سؤالات آزمون‌های مختلف در مبحث خاص خود قرار داده شده است. پس از خاتمه مباحث آیین دادرسی مدنی، در انتهای کتاب نیز سؤالات مربوط به قوانین متفرقه از جمله تست‌های مربوط به قانون دیوان عدالت اداری، حمایت خانواده و غیره گنجانده شده است.

۲- ترتیب سؤالات در هر مبحث بر اساس سال برگزاری آزمون به ترتیب از سال ۱۳۷۹ الی آخر می‌باشد. توضیح آن‌که مثلاً در مبحث داوری ابتدا سؤالات سال ۱۳۷۹ در آزمون‌های مختلف، سپس سؤالات آزمون‌های سال ۱۳۸۰ و بعد آن ۱۳۸۱ الی آخر آمده است. این ترتیب اولاً سهولت در پیدا نمودن سؤال مورد نظر در آزمونی خاص را ایجاد نموده و ثانیاً روند تحول سطح دشواری و نوع سؤالات در سال‌های مختلف را نشان می‌دهد.

۳- در کتاب حاضر، برخلاف بسیاری از کتاب‌های موجود، کلیه سؤالات مربوط به آزمون‌های قبل از سال ۱۳۷۹ که بر اساس قانون قدیم آیین دادرسی مدنی طرح شده بودند، حذف شده است و از این حیث تمرکز دانشجویان محترم فقط بر قانون آ.د.م مصوب ۱۳۷۹ قرار خواهد گرفت.

۴- آخرین تغییرات قوانین تا آبان ۱۴۰۲ در پاسخ‌ها لحاظ شده است و چنانچه پاسخ سؤال در زمان طرح سؤال با پاسخی که مطابق قوانین فعلی صحیح است متفاوت باشد، در پاسخنامه تشریحی به آن اشاره شده است. به ویژه با توجه به تغییرات در قوانین دیوان عدالت اداری، حمایت خانواده، شوراهای حل اختلاف، تغییرات هزینه دادرسی و قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی، به روز نمودن پاسخ‌ها ضروری بوده است.

۵- تلاش بر آن بوده که همه سؤالات آزمون‌های برگزار شده در کتاب گنجانده شود و هیچ سؤالی حتی سؤالات تقریباً مشابه و تکراری نیز حذف نشوند، مگر سؤالاتی که با توجه به تغییر قوانین موضوع آنها منتفی شده باشد. هرچند که در نگاه اول ممکن است سؤالات تکراری دانشجویان محترم را خسته سازد، لکن باید توجه داشت که اولاً سؤالات مذکور نیز تفاوت‌هایی نسبی با یکدیگر داشته و به علاوه حجم اندکی از کتاب در حدود ۵٪ را در برمی‌گیرند. ثانیاً به واسطه فواید مرور آنها از جمله یادگیری بهتر و تثبیت مطالب و شناخت نکات مهم‌تر، صبوری در مطالعه آنها مسلماً مفید خواهد بود.

۶- پاسخ‌های هر سؤال حتی‌الامکان کاملاً تشریحی و مستند به مواد قانونی ارائه شده است. اکیداً توصیه می‌شود که در هنگام مطالعه هر پاسخ، ماده استنادی نیز با دقت مطالعه شود. در پاسخنامه علاوه بر ذکر دلایل صحیح بودن هر گزینه، علی‌الاصول به دلایل نادرستی گزینه‌های دیگر نیز در حد نیاز متعارف اشاره شده است. بنابراین به دانشجویان گرامی توصیه می‌شود که حتی اگر پاسخ تست را صحیح جواب داده‌اند، در هر حال پاسخ تشریحی تست را به واسطه نکات مندرج در آن مطالعه نمایند.

۷- در پایان کتاب برخی چارت‌ها و جدول‌های آموزشی مختصر که حاوی نکات کلیدی می‌باشند جهت سهولت یادگیری ارائه شده و در برخی پاسخنامه‌های تشریحی نیز به چارت‌ها یا جداول مذکور ارجاع داده شده است.

در پایان امیدوارم کتاب حاضر مورد استفاده و رضایت دانشجویان محترم قرار گیرد.

رحمان عمروانی

دکترای حقوق خصوصی از دانشگاه شهید بهشتی

سوالات

کلیات

- ۱ قضات دادگاه‌ها در وهله اول موظفند موافق به دعوی رسیدگی کنند.
(قضاوت - ۱۳۸۰)
- الف) قوانین (ب) منابع معتبر فقهی (ج) فتاوی معتبر (د) رویه قضایی
- ۲ عقود و قراردادهایی که مخل نظم عمومی است در قابل ترتیب اثر نیست.
(قضاوت - ۱۳۸۰)
- الف) دفتر کل (ب) دادگاه (ج) مراجع دعوی (د) مورد طرفین
- ۳ هیچ دادگاهی نمی‌تواند به دعوایی رسیدگی کند: (مشاوران - ۱۳۸۰)
- الف) مگر این که خواهان یا وکیل یا قائم مقام یا نماینده قانونی وی رسیدگی به دعوا را با رعایت مقررات خواسته باشد.
ب) مگر این که خواهان یا فرد ذی سمت از سوی او با رعایت موازین و مقررات جاری اقامه دعوی نموده باشد.
ج) مگر این که شخص یا اشخاص ذینفع یا وکیل یا قائم مقام یا نماینده قانونی آنان رسیدگی به دعوی را برابر قانون درخواست نموده باشند.
د) مگر این که شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی یا ذی سمت قانونی از سوی آنان با رعایت کلیه موازین و مقررات جاری دادخواست کامل داده باشند.
- ۴ دادگاه‌ها مکلفند: (مشاوران حقوقی - ۱۳۸۱)
- الف) در مورد هر دعوا به دلایل طرفین رسیدگی نموده و به صورت کلی مبادرت به صدور حکم نمایند.
ب) به دعوی مطروحه با توجه به مندرجات دادخواست رسیدگی نموده و به صورت عام حکم صادر کنند.
ج) به دعوی مطروحه با توجه به نتیجه رسیدگی به دلایل متداعیین رأی پرونده را صادر کنند.
د) در مورد هر دعوا به طور خاص تعیین تکلیف نمایند.
- ۵ حکمی از دادگاه عمومی صادر شده که، با توجه به مقررات حاکم در زمان صدور آن غیرقابل فرجام و با توجه به مقررات حاکم در زمان ابلاغ آن قابل فرجام است. فرجام‌خواهی محکوم علیه نسبت به این حکم، قانوناً: (وکالت - ۱۳۸۳)
- الف) ممکن نیست. (ب) ممکن است.
ج) بستگی به مقررات فعلی دارد. (د) بستگی به نظر ریاست دیوان عالی کشور دارد.
- ۶ هرگاه قاضی مجتهد باشد و قانون را خلاف شرع بداند باید: (ارشد سراسری - ۱۳۸۳)
- الف) جهت ارجاع پرونده را به شعبه دیگر، قرار عدم صلاحیت صادر نماید.

- ب) جهت ارجاع پرونده به شعبه دیگر، قرار امتناع از رسیدگی صادر نماید.
 ج) بر اساس نظر اجتهادی خود اقدام به صدور رای نماید، اما این رای قابل نقض می‌باشد.
 د) بر اساس نظر اجتهادی خود اقدام به صدور رای نماید، اما این رای فقط نزد مجتهد جامع الشرایط قابل شکایت است.

۷ اگر در ارتباط با دعوی مطروحه حکم قانونی موجود نباشد، قاضی رسیدگی کننده چه تکلیفی دارد؟ (وکالت - ۱۳۸۴)

- الف) از نظر قانونی تکلیفی ندارد و می‌تواند دعوی را رد کند.
 ب) بایستی با استناد منابع معتبر اسلامی و یا عرف، حکم قضیه را صادر نماید.
 ج) بایستی با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر و اصول حقوقی حکم قضیه را صادر نماید.
 د) بایستی با استناد به منابع معتبر اسلامی و فتاوی معتبر یا عرف مسلم حکم قضیه را صادر نماید.

۸ مقررات مربوط به سازمان قضاوتی، از قواعد آمره: (ارشد سراسری - ۱۳۸۴)

- الف) بوده و اثر فوری دارند و توافق خلاف آن‌ها بی اثر است.
 ب) بوده و اثر فوری ندارند و توافق خلاف آن‌ها بی اثر است.
 ج) نبوده و اثر فوری دارند و توافق خلاف آن‌ها معتبر است.
 د) نبوده و اثر فوری ندارند و توافق خلاف آن‌ها معتبر است.

۹ مقررات آیین دادرسی مدنی به معنای اخص، اصولاً، از قواعد (ارشد آزاد - ۱۳۸۴)

- الف) آمره شمرده می‌شوند و توافق خلاف آن‌ها موثر نیست.
 ب) مخیره شمرده می‌شوند و توافق خلاف آن‌ها موثر است.
 ج) آمره شمرده می‌شوند و توافق خلاف آن‌ها، به صلاحدید دادگاه، موثر است.
 د) مخیره شمرده می‌شوند و توافق خلاف آن‌ها، به صلاحدید دادگاه موثر است.

۱۰ دادگاه‌ها در امور مدنی موظفند: (مشاوران حقوقی - ۱۳۸۵)

- الف) در دعوی مطروحه با احراز واقع رأی مقتضی صادر و تعیین تکلیف قانونی نمایند.
 ب) با توجه به خواسته دعوی رسیدگی و با صدور رأی تعیین تکلیف نمایند.
 ج) در مورد هر دعوی به طور خاص تعیین تکلیف قانونی نمایند.
 د) در خصوص دعوی مطروحه با احراز واقع و اعلام ختم رسیدگی رأی قانونی صادر نمایند.

۱۱ رسیدگی به دعاوی بازرگانی، در حال حاضر، در دادگاه‌های برابر به عمل می‌آید، جز در مواردی که ترتیب خاصی تعیین شده باشد. (ارشد سراسری - ۱۳۸۵)

- الف) تجاری - قانون تجارت
 ب) عمومی - قانون تجارت
 ج) تجاری - قانون آیین دادرسی مدنی
 د) عمومی - قانون آیین دادرسی مدنی

۱۲ هرگاه پس از تقدیم دادخواست نخستین به دادگاه صالح، به موجب قانون، در قلمرو یا نوع چنین دادگاهی تغییر ایجاد شود به گونه‌ای که صلاحیت خود را از دست بدهد، علی القاعده تغییر ایجاد شده
(ارشد سراسری - ۱۳۸۵)

الف) در قلمرو یا نوع، مانع رسیدگی دادگاه است.

ب) در قلمرو یا نوع، مانع رسیدگی دادگاه نیست.

ج) در قلمرو مانع رسیدگی است اما در نوع، مانع رسیدگی نیست.

د) در قلمرو مانع رسیدگی دادگاه نیست اما در نوع، مانع رسیدگی است.

۱۳ پیش از صدور رأی که از دادگاه انقلاب صادر شده و طبق مقررات قطعی است، طرفین توافق می‌نمایند که رأی مزبور قابل تجدیدنظر باشد. این رأی قابل تجدیدنظر:
(ارشد آزاد - ۱۳۸۵)

الف) است، چون مربوط به حقوق خصوصی اشخاص است.

ب) نیست، چون توافق خلاف قواعد آمره است.

ج) است، چون در دادگاه انقلاب تنها به موازین شرعی عمل می‌شود.

د) نیست، چون امر در دادگاه انقلاب مطرح است.

۱۴ برابر ماده ۷ قانون آیین دادرسی مدنی به ماهیت هیچ دعوی نمی‌توان در مرحله رسیدگی نمود تا زمانیکه در مرحله در آن دعوی صادر نشده باشد مگر
(مشاوران حقوقی - ۱۳۸۶)

الف) نخستین - بالاتر - قراری - به تشخیص دادگاه.

ب) بالاتر - نخستین - حکمی - به موجب قانون.

ج) نخستین - بالاتر - حکمی - به تشخیص دادگاه.

د) بالاتر - نخستین - قراری - به موجب قانون.

۱۵ چنانچه قاضی مجتهد باشد و قانون را مخالف شرع بداند:
(وکالت - ۱۳۸۷)

الف) پرونده را به دیوان عالی کشور ارسال می‌نماید تا حل اختلاف شود.

ب) باید بر اساس اجتهاد خود رأی صادر کند و رأی قابل تجدیدنظر است.

ج) باید بر اساس اجتهاد خود رأی صادر نماید و رأی قطعی است.

د) پرونده به شعبه دیگری جهت رسیدگی ارجاع خواهد شد.

۱۶ چنانچه در قضیه مطروحه اصلاً قانونی وجود نداشته باشد، وظیفه قاضی چیست؟
(وکالت - ۱۳۸۷)

الف) باید حکم به رد دعوا صادر نماید.

ب) باید با مصالحه فصل خصومت کند.

ج) باید به داوری ارجاع دهد.
 د) باید به استناد منابع معتبر اسلامی و اصول حقوقی که مغایر با موازین شرعی نباشد، حکم مقتضی صادر کند.

۱۷ آرا صادره از حیث قابلیت اعتراض و تجدیدنظر و فرجام، تابع چه قانونی است؟
 (وکالت - ۱۳۸۷)

الف) قانون مجرا در زمان صدور آنان، مگر اینکه آن قوانین خلاف شرع شناخته شود.
 ب) قانون زمان تقدیم دادخواست بدوی
 ج) قانون زمان اعتراض یا تجدیدنظر یا فرجام
 د) قانون لاحق

۱۸ دعوایی در دادگاه عمومی کرج اقامه می‌شود، و در جریان دادرسی، به موجب قانون، دعوایی از این قبیل در صلاحیت دادگاه انقلاب تهران قرار می‌گیرد. در این صورت، دادگاه کرج علی القاعده، باید:
 (ارشد آزاد - ۱۳۸۷)

الف) با صدور قرار عدم صلاحیت پرونده را به دادگاه انقلاب تهران بفرستد.
 ب) پرونده را برای تعیین مرجع صلاحیت به دیوان عالی کشور بفرستد.
 ج) رسیدگی را ادامه دهد.
 د) پرونده را برای تعیین مرجع صالح به دادگاه تجدیدنظر استان تهران بفرستد.

۱۹ اگر در جریان رسیدگی به دعوایی، به موجب قانون جدیدی تعداد قضات دادگاه تغییر یابد، در ادامه رسیدگی، تعداد قضات باید تعدادی باشد که:
 (ارشد آزاد - ۱۳۸۸)

الف) در قانون جدید پیش بینی شده مگر طرفین خلاف آن را تراضی نمایند.
 ب) در قانون قبلی پیش بینی شده بود.
 ج) در قانون قبلی پیش بینی شده بود مگر طرفین خلاف آن تراضی نمایند.
 د) در قانون جدید پیش بینی شده است.

۲۰ چنانچه در ارتباط با موضوع مطروحه، حکم قانونی موجود نباشد، قاضی رسیدگی کننده مکلف است، به استناد منابع معتبر اسلامی و یا فتاوی معتبر و حکم قضیه را صادر نماید.
 (وکالت گیلان - ۱۳۹۰)

الف) اصول حقوقی و عرف مسلم و دکتین (ب) اصول حقوقی و عرف مسلم
 ج) اصول حقوقی (د) عرف

۲۱ چنانچه در جریان رسیدگی به دعوایی که در دادگاه عمومی اقامه شده به موجب قانون بعدی، مرجع دیگری ذاتاً صالح شود دادگاه عمومی باید
 (وکالت - ۱۳۹۱)

الف) در هر حال به رسیدگی ادامه دهد.

ب) در هر حال قرار عدم صلاحیت صادر نماید.

ج) قرار عدم صلاحیت صادر نماید مگر در قانون ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

د) به رسیدگی ادامه دهد مگر در قانون ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

۲۲ قوانین مربوط به سازمان قضاوتی عطف به ماسبق و قوانین مربوط به صلاحیت

ذاتی عطف به ماسبق (ارشد آزاد- ۱۳۹۱)

الف) می‌شوند- می‌شوند

ب) نمی‌شوند- می‌شوند

ج) می‌شوند- نمی‌شوند

د) نمی‌شوند- نمی‌شوند

۲۳ چنانچه دعوایی در دادگاه عمومی مطرح باشد و به موجب قانونی دادگاه صلاحیت خود

را از دست بدهد علی القاعده (وکالت- ۱۳۹۲)

الف) در هر صورت باید قرار عدم صلاحیت صادر کند.

ب) در صورتی باید قرار عدم صلاحیت صادر کند که خواننده ایراد نماید.

ج) فقط چنانچه عدم صلاحیت ذاتی باشد باید قرار عدم صلاحیت صادر کند.

د) در مورد عدم صلاحیت ذاتی باید قرار عدم صلاحیت صادر کند و در مورد عدم صلاحیت محلی، بستگی به ایراد خواننده دارد.

۲۴ مرجع رسیدگی به دعاوی تجاری، دادگاه‌های است و آئین رسیدگی به آنها،

علی القاعده، برابر قانون انجام می‌شود. (ارشد سراسری- ۱۳۹۳)

الف) تجاری- آئین دادرسی تجاری

ب) عمومی- آئین دادرسی تجاری

ج) تجاری- آئین دادرسی مدنی

د) عمومی- آئین دادرسی مدنی

۲۵ کدام مورد در خصوص قطعیت آراء دادگاه‌ها، صحیح است؟ (قضاوت- ۱۳۹۳)

الف) اصل بر قطعیت قرارها است برخلاف احکام

ب) اصل بر قطعیت احکام است برخلاف قرارها

ج) اصل بر عدم قطعیت است.

د) اصل بر قطعیت است.

۲۶ اگر قاضی مجتهد باشد و قانون را خلاف شرع بداند، چگونه باید اقدام کند؟

(ارشد آزاد- ۱۳۹۴)

الف) باید طبق اجتهاد خود عمل کند.

ب) باید طبق قانون عمل کند.

ج) باید قرار عدم صلاحیت صادر کند.

د) باید قرار امتناع از رسیدگی صادر کند.

۲۷ چنانچه موضوعی در صلاحیت مرجعی اختصاصی باشد اما به موجب قانون جدید در صلاحیت

مرجع اختصاصی جدیدی قرار گیرد، پرونده‌های راجع به همان موضوع که در زمان لازم‌الاجرا

شدن قانون جدید مطرح بوده در کدام مرجع باید رسیدگی شود؟ (ارشد سراسری- ۱۳۹۵)

- الف) مرجع پیشین، مگر خلاف آن تصریح شده باشد.
 ب) در هر حال، مرجع پیشین
 ج) مرجع جدید، مگر خلاف آن تصریح شده باشد.
 د) در هر حال، مرجع جدید

۲۸ چنانچه قاضی مجتهد باشد و قانون حاکم بر دعوا را خلاف شرع بداند، کدام مورد صحیح است؟ (وکالت - ۱۳۹۷)

- الف) می‌تواند از رسیدگی امتناع کند و نوع دعوا اثری ندارد.
 ب) فقط در دعوی غیرمالی می‌تواند از رسیدگی امتناع کند.
 ج) باید از رسیدگی امتناع کند مگر دعوای مطروحه راجع به اصل نکاح و یا طلاق باشد.
 د) باید از رسیدگی امتناع کند حتی اگر دعوای مطروحه راجع به اصل نکاح و یا طلاق باشد.

۲۹ پس از اقامه دعوا، قانونی لازم الاجرا می‌شود که معرفی گواهان به دادگاه در جلسه دادرسی مجاز اعلام می‌شود. در مورد اجرای قانون جدید بر دعوای مطروحه، کدام گزینه درست است؟ (ارشد ۱۳۹۹)

- الف) باید اجرا شود.
 ب) نباید اجرا شود.
 ج) فقط در صورتی باید اجرا شود که مبنای دعوا، عمل حقوقی باشد.
 د) فقط در صورتی باید اجرا شود که مبنای دعوا، واقعه حقوقی باشد.

۳۰ ماده ۹ ق.آ.د.م بیان می‌دارد: «رسیدگی به دعاوی که قبل از تاریخ اجرای این قانون اقامه شده به ترتیب مقرر در این قانون ادامه می‌یابد. آراء صادره از حیث قابلیت اعتراض و تجدیدنظر و فرجام تابع قوانین مجری در زمان صدور آنان می‌باشد...». جمله اول و دوم ماده مذکور به ترتیب به کدام اصل آیین دادرسی اشاره دارند. (تألیفی)

- الف) عطف به ماسبق شدن مقررات آ.د.م - اصل تناظر
 ب) آمره بودن مقررات آ.د.م - عطف به ماسبق شدن مقررات آ.د.م
 ج) عطف به ماسبق نشدن مقررات خلاف حقوق مکتسبه - عطف به ماسبق شدن مقررات آ.د.م
 د) عطف به ماسبق شدن مقررات آ.د.م - عطف به ماسبق نشدن مقررات خلاف حقوق مکتسبه.

۳۱ در صورتی که در خصوص دعوای مطروحه قانون خاصی وجود نداشته باشد، دادگاه بر چه اساسی مبادرت به صدور رای خواهد نمود؟ (تألیفی)

- الف) فتاوی معتبر یا منابع معتبر اسلامی
 ب) فتاوی معتبر یا اصول حقوقی
 ج) منابع معتبر اسلامی یا اصول حقوقی
 د) همه موارد

۳۲ پس از شروع به اجرای حکم، کدام مرجع می‌تواند مانع اجرای حکم شود؟ (تألیفی)

- الف) دادگاه صادرکننده حکم یا مرجع بالاتر.
 ب) مرجع بالاتر، آنهم در مواردی که قانون معین نموده است.
 ج) دادگاه صادرکننده حکم یا مرجع بالاتر آنهم در مواردی که قانون معین نموده است.
 د) هیچ مرجع یا سازمانی نمی‌تواند مانع اجرای حکم شود.

۳۳ در صورتی که دعوایی در دادگاه عمومی مطرح و قبل از جلسه دوم دادگاه قانون جدیدی

- لازم‌الاجرا شده و دعوی مذکور را در صلاحیت مرجعی اختصاصی قرار دهد، ... (تألیفی)
 الف) دادگاه عمومی به رسیدگی ادامه خواهد داد.
 ب) دادگاه عمومی می‌تواند به رسیدگی ادامه دهد.
 ج) مرجع اختصاصی به رسیدگی ادامه خواهد داد.
 د) پرونده جهت تعیین مرجع صالح به دیوان عالی کشور ارسال می‌شود.

۳۴ رسیدگی به ماهیت دعاوی در مرحله بالاتر، علی‌الاصول زمانی ممکن است که در مرحله

- نخستین در آن دعوا ... (تألیفی)
 الف) حکم صادر شده باشد.
 ب) قرار صادر شده باشد.
 ج) رای صادر شده باشد.
 د) دستور صادر شده باشد.

۳۵ چنانچه رأیی از دادگاه صادر و بلافاصله یک روز پس از ابلاغ رأی، قانونی جدید لازم

- الاجرا شود، در این صورت ... (تألیفی)
 الف) تعیین قابلیت تجدیدنظر یا فرجام رأی مذکور بر اساس قانون زمان صدور آن می‌باشد.
 ب) تعیین قابلیت تجدیدنظر یا فرجام رأی مذکور بر اساس قانون جدید می‌باشد.
 ج) تعیین قابلیت تجدیدنظر یا فرجام رأی مذکور بر اساس قانون زمان صدور آن می‌باشد مگر اینکه آن قوانین خلاف شرع شناخته شود.
 د) تعیین قابلیت تجدیدنظر یا فرجام رأی مذکور بر اساس قانونی که مناسب تر به حال محکوم علیه هست انجام می‌شود.

۳۶ در صورتی که مستند دعوا قراردادی باشد که مخل نظم عمومی یا برخلاف اخلاق حسنه

- مغایر با شرع باشد، در این صورت دادگاه ... (تألیفی)
 الف) قرار رد دعوا صادر می‌کند.
 ب) قرار عدم استماع دعوا صادر می‌کند.
 ج) حکم بر بی حقی خواهان صادر می‌کند.
 د) قرار امتناع از رسیدگی صادر می‌کند.

باب اول: در صلاحیت دادگاهها
فصل اول: در صلاحیت ذاتی و نسبی دادگاهها

۳۷ دعاوی مربوط به اسناد سجلی که در ایران تنظیم شده و ذینفع مقیم خارج از کشور می‌باشد، در چه دادگاهی اقامه می‌شود؟
(وکالت - ۱۳۷۹)

- الف) دادگاه محل اقامت ذینفع
ب) دادگاه عمومی تهران
ج) دادگاه محل صدور سند
د) دادگاه محل اقامت خواهان که غیر دادگاه محل صدور سند است.

۳۸ مطابق قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی حوزه قضایی عبارت است از:
(قضات - ۱۳۸۰)

- الف) قلمرو یک بخش که دادگاه در آن واقع است.
ب) قلمرو یک استان که دادگاه در آن واقع است.
ج) قلمرو یک شهرستان که دادگاه در آن واقع است.
د) قلمرو یک بخش یا شهرستان که دادگاه در آن واقع است.

۳۹ هرگاه شخصی که اقامتگاه او شهرستان کرج است، دعوایی به خواسته خلع ید از باغ خود واقع در رامسر به طرفیت شرکت سهامی خاصی که مرکز اصلی آن در شهرستان رشت می‌باشد اقامه نماید، رسیدگی به این دعوا در صلاحیت کدام یک از دادگاههای عمومی ذیل است؟
(وکالت - ۱۳۸۰)

- الف) رامسر
ب) رشت
ج) کرج
د) یکی از دادگاههای رامسر یا رشت به انتخاب خواهان

۴۰ هرگاه سند ثبت احوال در ایران تنظیم شده و ذینفع مقیم خارج از کشور باشد:
(مشاوران - ۱۳۸۰)

- الف) رسیدگی به دعوی ابطال سند با دادگاه محل تولد ذینفع است.
ب) ذینفع دعوی خود را با رعایت مقررات در دادگاه تهران اقامه می‌نماید.
ج) رسیدگی به دعوی ذینفع در دادگاه محل اقامت قبلی وی صورت می‌پذیرد.
د) رسیدگی با دادگاه محل صدور سند است.

۴۱ هرگاه سند ثبت احوال در ایران تنظیم شده و ذینفع مقیم خارج از کشور است:
(ارشد سراسری - ۱۳۸۱)

- الف) رسیدگی با دادگاه عمومی تهران است.

(ب) دادگاه‌های ایران صلاحیت رسیدگی ندارند.

(ج) رسیدگی به دادگاه محل صدور سند است.

(د) دادگاه آخرین اقامتگاه ذینفع در ایران صالح است.

۴۲ چنانچه خوانده خارجی و مقیم خارج و خواهان مقیم ایران باشد، دعوای شخصی:
(ارشد سراسری - ۱۳۸۱)

(الف) باید در دادگاه تهران اقامه شود.

(ب) باید در دادگاه خارج اقامه شود.

(ج) می‌تواند در هر یک از دادگاههای ایران اقامه شود.

(د) باید در دادگاه محل اقامت خواهان اقامه شود.

۴۳ دعوای راجع به توقف یا ورشکستگی باید در دادگاهی اقامه شود: (ارشد سراسری - ۱۳۸۱)

(الف) که شخص متوقف برای انجام معاملات خود نمایندگی داشته است.

(ب) که بیشتری اموال شخص متوقف در حوزه آن واقع است.

(ج) که شخص متوقف یا ورشکسته در حوزه آن اقامت داشته است.

(د) که بیشترین معاملات شخص متوقف در حوزه آن انجام شده است.

۴۴ در صورتی که دعوا در دادگاهی اقامه شود که صلاحیت محلی ندارد و خوانده به صلاحیت دادگاه ایراد نکند:
(ارشد سراسری - ۱۳۸۱)

(الف) دادگاه در هر حال باید رسیدگی کند.

(ب) دادگاه در هر حال می‌تواند رسیدگی کند.

(ج) چنانچه دعوای مالکیت و تصرف راجع به اموال غیرمنقول و سایر حقوق راجع به غیرمنقول نباشد دادگاه می‌تواند رسیدگی کند.

(د) چنانچه دعوای مالکیت و تصرف راجع به اموال غیرمنقول و سایر حقوق راجع به غیرمنقول نباشد دادگاه باید رسیدگی کند.

۴۵ هر گاه رسیدگی به دعوا منوط به اثبات ادعایی باشد که رسیدگی به آن در صلاحیت دادگاه دیگری است:
(مشاوران حقوقی - ۱۳۸۱)

(الف) دادگاه به اعتبار صلاحیت دادگاه ذی صلاحیت قرار عدم صلاحیت صادر می‌نماید.

(ب) دادگاه به شایستگی صلاحیت دادگاه دیگر قرار اناطه صادر می‌نماید.

(ج) رسیدگی به دعوا تا اتخاذ تصمیم از مرجع صلاحیتدار متوقف می‌شود.

(د) رسیدگی به دعوا با صدور قرار رد دعوا متوقف می‌شود تا خواهان پس از اثبات ادعا در دادگاه صالح مجدداً اقامه دعوا نماید.

۴۶ کدام یک از دعوای زیر باید در دادگاه محل اقامت خوانده اقامه شود؟ (وکالت - ۱۳۸۲)

الف) اعسار از محکوم به

ب) ثمن معامله راجع به غیرمنقول

ج) دعوای خلعید از اموال غیرمنقول

د) ابطال اجراییه که اجرای ثبت به تقاضای زوجه برای وصول مهریه علیه زوج صادر کرده است.

۴۷ چنانچه یک ادعا راجع به خواندگان متعدد باشد که در حوزه‌های قضایی مختلف اقامتگاه دارند. (مشاوران حقوقی - ۱۳۸۲)

الف) به انتخاب خواهان دعوی در هر حوزه قضایی قابل طرح است.

ب) خواهان باید نسبت به سهم هر یک از خواندگان دعوی را در محل اقامت آنان مطرح نماید.

ج) خواهان مجاز است دادگاه محل اقامت یکی از خواندگان را انتخاب و دعوی را به طور یکجا مطرح نماید.

د) خواهان می‌تواند دعوی را در محل اقامت خود مطرح نماید.

۴۸ دادگاه صالح برای رسیدگی به دعوای راجع به ترکه متوفایی که آخرین محل زندگی او تهران، اموال غیرمنقول او در شیراز و ورثه او در اصفهان هستند دادگاه:

(ارشد سراسری - ۱۳۸۲)

الف) اصفهان است. ب) منتخب ورثه است.

ج) شیراز است. د) تهران است.

۴۹ محکمه اختصاصی آن است که: (ارشد آزاد - ۱۳۸۲)

الف) به هیچ امری حق رسیدگی ندارد، غیر آنچه قانون تأسیس آن اجازه داده است.

ب) به هیچ امری حق رسیدگی ندارد، غیر آنچه قانون صراحتاً آن را اجازه داده است.

ج) به تمام امور حق رسیدگی دارد غیر آنچه قانون تأسیس آن صراحتاً استثناء کرده است.

د) به تمام امور حق رسیدگی دارد غیر آنچه قانون صراحتاً استثناء کرده است.

۵۰ هرگاه شعبه شرکتی ملکی را غصب نماید، مالک ملک دعوای خلعید را باید در دادگاه محل اقامه کند. (وکالت - ۱۳۸۳)

الف) اقامت خود ب) وقوع ملک ج) شعبه شرکت د) مرکز اصلی شرکت

۵۱ دعوای راجع به سند سجلی که در خارج از کشور تنظیم شده و خواهان نیز مقیم خارج باشد، در صلاحیت است. (وکالت - ۱۳۸۳)

الف) دادگاه عمومی تهران ب) دیوان عدالت اداری

ج) دادگاه تجدیدنظر استان تهران د) دادگاه عمومی آخرین محل اقامت خواهان در ایران

۵۲ مرجع صالح در رسیدگی به دعوی اعسار از پرداخت محکوم به کدام دادگاه است؟

(مشاوران حقوقی - تیر ۱۳۸۳)

الف) دادگاه محل اقامت خوانده دعوی اعسار (ب) دادگاه صادرکننده حکم قطعی
ج) دادگاه صادرکننده حکم بدوی (د) دادگاه محل اقامت خواهان

۵۳ چنانچه خواسته یک دعوی مال منقول و غیرمنقول بوده و هر دو ناشی از یک منشاء باشد،

کدام دادگاه عمومی صلاحیت رسیدگی به دعوی را دارد؟ (مشاوران حقوقی - بهمن ۱۳۸۳)
الف) دادگاه محل اقامت خواهان (ب) دادگاه محل اقامت خوانده
ج) دادگاه محل وقوع مال غیرمنقول (د) ب یا ج به انتخاب خواهان

۵۴ تشخیص این امر که دعوا یا امر بخصوصی در صلاحیت مراجع قضایی است و یا باید در

مراجع اداری مطرح شود، در واقع تشخیص مرجع است. (ارشد آزاد - ۱۳۸۳)
الف) درجه قضاوت (ب) نوع (ج) صنف (د) نوع و درجه قضاوت

۵۵ دعوای ناشی از تعهدات شرکت در مقابل اشخاص خارج از آن.....

(مشاوران حقوقی - ۱۳۸۴)

الف) فقط باید در دادگاه محل اقامت خوانده (شرکت) طرح شود.
ب) فقط باید در دادگاه محل واقع شدن تعهد طرح شود.
ج) فقط باید در دادگاه محل تسلیم کالا طرح گردد.
د) همه دادگاه‌های فوق و همچنین دادگاه محل تسلیم ثمن صلاحیت رسیدگی دارند.

۵۶ دعوی توأم راجع به اموال منقول و غیرمنقول در کدام دادگاه قابل طرح است؟

(وکالت - ۱۳۸۴)

الف) دادگاه محل مال منقول
ب) دادگاه محل وقوع مال غیرمنقول.
ج) دادگاه محل اقامت خوانده
د) دادگاه محل مال منقول یا غیرمنقول به اختیار خواهان

۵۷ تشخیص صلاحیت دادگاه برای شروع به رسیدگی با کدام مرجع است؟ (وکالت - ۱۳۸۴)

الف) خواهان دعوی (ب) دیوان عالی کشور
ج) رییس حوزه قضایی (د) دادگاه رسیدگی کننده به دعوا

۵۸ به دعوای حقوقی علیه روحانیون در کدام دادگاه و به چه ترتیب رسیدگی می‌شود؟

(وکالت - ۱۳۸۴)

الف) در دادگاه عمومی طبق آیین دادرسی مدنی دادگاه‌های عمومی
ب) در دادگاه عمومی طبق آیین‌نامه مربوط به دادگاه ویژه روحانیت
ج) در دادگاه ویژه روحانیت طبق آیین‌نامه مربوط به دادگاه مذکور
د) در دادگاه ویژه روحانیت طبق آیین دادرسی مدنی دادگاه‌های عمومی

۵۹ در دعوی ناشی از قراردادها، کدام دادگاه صالح به رسیدگی است؟ (وکالت - ۱۳۸۵)

- الف) دادگاه محل انجام تعهد (ب) دادگاه محل تنظیم قرارداد
ج) دادگاه محل اقامت خوانده (د) هر یک از سه دادگاه یاد شده به انتخاب خواهان

۶۰ هر گاه رسیدگی به دعوی منوط به اثبات ادعایی باشد که رسیدگی به آن در صلاحیت دادگاه دیگری است: (مشاوران حقوقی - ۱۳۸۵)

- الف) رسیدگی به دعوی با تصمیم دادگاه موقوف می‌شود و خواهان باید ظرف بیست روز در دادگاه مربوطه اقامه دعوی کند والا قرار ابطال دادخواست صادر می‌شود.
ب) رسیدگی به دعوی با صدور قرار توقیف متوقف می‌شود و خواهان باید ظرف ۱۰ روز در دادگاه مربوطه اقامه دعوی کند و در غیر این صورت قرار رد دعوی صادر می‌شود.
ج) دادگاه رسیدگی به دعوی را متوقف اعلام می‌دارد. خواهان مکلف است ظرف یک هفته به دادگاه صالح دادخواست تقدیم دارد والا قرار عدم استماع دعوی صادر می‌شود.
د) رسیدگی به دعوی تا اتخاذ تصمیم از مرجع صلاحیتدار متوقف می‌شود و خواهان مکلف است ظرف یک ماه در دادگاه صالح اقامه دعوی کند در غیر این صورت قرار رد دعوی صادر می‌شود.

۶۱ دعوای مطالبه وجوه مربوط به اموال غیرمنقول، در غیر مورد عقود و قراردادها (ارشد سراسری - ۱۳۸۶)

- الف) منقول و در صلاحیت محل وقوع مال غیرمنقول است.
ب) منقول و در صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده است.
ج) غیرمنقول و در صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده است.
د) غیرمنقول در صلاحیت دادگاه محل وقوع مال غیرمنقول است.

۶۲ دعوای الزام خوانده به تنظیم سند رسمی ملک که در مشهد واقع است و خوانده مقیم تهران است در صلاحیت دادگاه و رسیدگی به درخواست دستور موقت در صلاحیت دادگاه می‌باشد. (ارشد سراسری - ۱۳۸۶)

- الف) تهران - تهران (ب) مشهد - مشهد (ج) مشهد - تهران (د) تهران - مشهد

۶۳ در دعوی راجع به اموال منقول که از قرارداد ناشی شده باشد خواهان، تنها می‌تواند به دادگاه محلی رجوع کند: (ارشد آزاد - ۱۳۸۶)

- الف) قرارداد، در آن واقع شده است.
ب) قرارداد، در آن واقع شده یا تعهد باید در آن جا انجام شود.
ج) تعهد باید در آنجا انجام شود.
د) تعهد باید در آنجا انجام شود یا قرارداد در آن واقع شده یا محل اقامت خوانده است.

۶۴ هرگاه سند ثبت احوال در ایران تنظیم شده و ذی نفع مقیم خارج از کشور باشد، رسیدگی با دادگاه
(ارشد آزاد- ۱۳۸۶)

الف) محل صدور سند است.

ب) تهران است.

ج) آخرین محل اقامت خواهان در ایران است.

د) آخرین محل اقامت خواهان در ایران و یا تهران (به اختیار خواهان) است.

۶۵ پرویز قصد دارد نام خود را به علی تغییر دهد، چنانچه محل اقامت خواهان شهرستان کرج و شناسنامه اش صادره از اداره ثبت احوال رشت باشد کدام مرجع صالح به رسیدگی به چنین ادعایی است؟
(مشاوران حقوقی- ۱۳۸۷)

الف) دادگاه عمومی کرج.

ب) دادگاه عمومی رشت.

ج) کمیسیون حل اختلاف اداره ثبت احوال کرج

د) کمیسیون حل اختلاف اداره ثبت احوال رشت.

۶۶ اگر علی که مقیم تهران است خانه‌ای واقع در شیراز را به شخصی که مقیم قم است بفروشد، برای طرح دعوا مطالبه ثمن در کدام یک از دادگاه‌های عمومی باید اقامه دعوا نماید؟
(وکالت- ۱۳۸۷)

الف) تهران

ب) شیراز

ج) قم

د) هر کدام که دسترسی دارد.

۶۷ دعوای بازرگانی و دعوی راجع به اموال منقول که از عقود و قراردادهای ناشی شده باشد در صلاحیت کدام یک از مراجع زیر است؟
(وکالت- ۱۳۸۷)

الف) دادگاه محل اقامت خوانده و خواهان

ب) دادگاه محل وقوع عقد و محل اجرای تعهد

ج) دادگاه محل اقامت خوانده

د) گزینه‌های ب و ج

۶۸ مرجعی که دعوا در آن اقامه شده است در صورتی صلاحیت ذاتی دارد و می‌تواند به دعوا رسیدگی کند که از حیث
(ارشد سراسری- ۱۳۸۷)

الف) صنف و نوع و درجه صالح باشد و باید مرجع بالاتر تشخیص دهد.

ب) صنف و نوع و درجه صالح باشد و تشخیص آن با خود مرجع است.

ج) صنف و نوع صالح باشد اگر چه از حیث درجه صالح نباشد و تشخیص آن با خود مرجع است.

د) صنف و درجه صالح باشد اگر چه از حیث نوع صالح نباشد و تشخیص آن با مرجع بالاتر است.

۶۹ درخواست صدور حکم ورشکستگی بازرگانی که در ایران اقامت نداشته باشد در صلاحیت دادگاه
(ارشد سراسری- ۱۳۸۷)

الف) عمومی تهران است.

ب) عمومی محل اقامت درخواست کننده حکم ورشکستگی است.

ج) عمومی محلی است که بازرگان در حوزه آن، برای انجام معاملات خود، شعبه یا نمایندگی داشته یا دارد.

د) تجاری محلی است که بازرگان در حوزه آن، برای انجام معاملات خود، شعبه یا نمایندگی داشته یا دارد.

۷۰ دادگاه تجدیدنظر و دادگاه انقلاب: (ارشد آزاد - ۱۳۸۷)

الف) از یک صنف می‌باشد اما نوع و درجه آنها یکی نیست.

ب) از یک نوع و یک صنف می‌باشند اما درجه آنها یکی نیست.

ج) از یک نوع می‌باشند اما صنف و درجه آنها یکی نیست.

د) از یک صنف و یک درجه می‌باشند اما نوع آنها یکی نیست.

۷۱ دعاوی راجع به ترکه متوفی تا زمانی که ترکه تقسیم نشده است: (وکالت - ۱۳۸۸)

الف) در دادگاه آخرین محل اقامت متوفی در ایران اقامه می‌شود.

ب) اگر خواسته راجع به مال غیرمنقول باشد، در دادگاه محل وقوع مال اقامه می‌شود.

ج) اگر خواسته راجع به دین باشد، در دادگاه محل اقامت خوانده اقامه می‌شود.

د) در دادگاه محل اقامت ورثه اقامه می‌شود.

۷۲ اگر به موجب قراردادی که در اصفهان منعقد شده، شخصی یک باب آپارتمان واقع در

تهران و یک دستگاه خودرو خریداری نماید و فروشنده مقیم کرج باشد، دعوای تحویل و

تسلیم آپارتمان و خودرو که به موجب یک دادخواست مطرح شده در صلاحیت چه دادگاهی

است؟ (وکالت - ۱۳۸۹)

الف) دادگاه عمومی اصفهان که محل وقوع عقد است.

ب) دادگاه عمومی تهران که محل وقوع آپارتمان است.

ج) دادگاه عمومی کرج که محل اقامت فروشنده (خوانده) است.

د) هر یک از دادگاه‌های عمومی تهران و اصفهان و کرج صالح به رسیدگی هستند.

۷۳ هرگاه کسی مال غیرمنقول مغضوب را از غاصب بخرد، در دعوی مطالبه اجرت‌المثل ایام

تصرف مشتری کدام دادگاه ذیصلاح است؟ (وکالت - ۱۳۹۰)

الف) دادگاه حوزه اقامت مشتری

ب) دادگاه محل اقامت غاصب

ج) دادگاه محل وقوع عقد بیع

د) دادگاه محل وقوع مال غیرمنقول

۷۴ مناط ایجاد صلاحیت برای دادگاه، تاریخ است. (وکالت گیلان - ۱۳۹۰)

الف) تقدیم دادخواست

ب) اولین جلسه رسیدگی دادگاه

ج) تحقق اختلاف بین طرفین

د) تحقق واقعه حقوقی و یا انعقاد عقود

۷۵ قراردادی بین دو نفر که مقیم تهرانند، در تهران تنظیم می‌شود و در آن تعهد به تنظیم سند رسمی یک دستگاه خودرو و ملکی که در زاهدان واقع است می‌شود. در این صورت دعوی الزام به تنظیم سند رسمی (ارشد سراسری - ۱۳۹۰)

الف) در صلاحیت دادگاهی است که خواهان انتخاب می‌نماید.

ب) در صلاحیت دادگاه زاهدان است.

ج) در صلاحیت دادگاه تهران است.

د) خودرو در صلاحیت دادگاه تهران و ملک در صلاحیت دادگاه زاهدان است.

۷۶ دعاوی راجع به ماترک متوفا، در صورتی که از سوی اشخاصی اقامه شود که خود را در تمام یا قسمتی از ترکه ذی حق می‌دانند باید در دادگاه محل (ارشد آزاد گروه الف - ۱۳۹۰)

الف) آخرین اقامتگاه متوفا اقامه شود حتی اگر ترکه تقسیم شده باشد.

ب) اقامتگاه خوانده اقامه شود مگر ترکه تقسیم شده باشد.

ج) آخرین اقامتگاه متوفا اقامه شود مگر ترکه تقسیم شده باشد.

د) مورد انتخاب خواهان اقامه شود.

۷۷ دخالت عوامل صنف، نوع و درجه در کدام نوع از صلاحیت مطرح می‌شود؟

(ارشد آزاد گروه ج و د - ۱۳۹۰)

الف) صلاحیت محلی

ب) صلاحیت ذاتی

ج) صلاحیت نسبی

د) صلاحیت اضافی

۷۸ چنانچه خواسته دعوا مطالبه یکصد تن گندم باشد که یکصد میلیون ریال تقویم شده باشد و به موجب قراردادی که در کرمانشاه منعقد شده باشد باید در تهران تحویل شود، خواهان می‌تواند دعوا را تنها در دادگاه عمومی اقامه نماید. (وکالت - ۱۳۹۱)

الف) کرمانشاه یا تهران

ب) تهران یا محل اقامت خوانده

ج) کرمانشاه، تهران یا محل اقامت خوانده

د) کرمانشاه یا محل اقامت خوانده

۷۹ تقسیم مراجع به عمومی و اختصاصی از حیث است و تقسیم مراجع به قضایی و اداری از حیث است. (ارشد آزاد - ۱۳۹۱)

الف) صنف - نوع

ب) نوع - صنف

ج) نوع - نوع

د) صنف - صنف

۸۰ دعوی مالکیت راجع به مال غیرمنقول علیه شرکت (وکالت - ۱۳۹۲)

الف) باید در محل وقوع مال غیرمنقول اقامه شود، حتی اگر شرکت دولتی باشد.

ب) باید در مرکز اصلی شرکت اقامه شود، البته اگر شرکت دولتی باشد.

ج) خواهان می‌تواند دعوی را در محل انعقاد عقد یا مرکز اصلی شرکت اقامه نماید.

۱ **گزینه الف صحیح است.** به استناد ماده ۳ ق.آ.د.م قاضی باید به ترتیب اول بر اساس قوانین موضوعه و ثانیاً بر اساس منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر و ثالثاً بر اساس اصول حقوقی که مغایر موازین شرعی نباشد رای صادر نماید. مطابق قواعد حقوقی اصل زمانی حجیت دارد که هیچ دلیل دیگری وجود نداشته باشد (الاصل دلیل حیث لا دلیل).

۲ **گزینه ب صحیح است.** به استناد ماده ۶ ق.آ.د.م

۳ **گزینه ج صحیح است.** به استناد ماده ۲ ق.آ.د.م

۴ **گزینه د صحیح است.** به استناد ماده ۴ قانون آ.د.م- البته شایان ذکر است جمله مذکور در گزینه ج نیز علی الاصول صحیح می‌باشد. لکن با توجه به قید «متداعیین» در گزینه ج باید آن را اشتباه دانست. زیرا قاضی دادگاه در مورد کارشناسی و معاینه محل می‌تواند به استناد موارد ۲۵۷ و ۲۴۸ ق.آ.د.م رأساً اقدام و به نتایج دلایل مذکور ترتیب اثر دهد. از طرفی از نوع گزینه‌ها مشخص است که طراح سوال، به ظاهر ماده ۴ ق.آ.د.م نظر داشته است.

۵ **گزینه الف صحیح است.** به استناد جمله دوم ماده ۹ ق.آ.د.م - از طرفی گزینه ج را نباید صحیح دانست و هرچند قانون جدید می‌تواند آراء صادره در گذشته را قابل فرجام بداند، لکن باید توجه داشت که قانونگذار علی الاصول به واسطه ایجاد حق مکتسبه برای محکوم له رأی، چنین اقدام خلاف اصول حقوقی را انجام نمی‌دهد. در واقع در خصوص قابلیت تجدیدنظرخواهی یا فرجام از رأی، قانون جدید عطف به ماسبق نمی‌شود، زیرا خلاف حقوق مکتسبه محکوم له دعوا می‌باشد. به صراحت ماده ۹ ق.آ.د.م، آراء از حیث قابلیت تجدیدنظر و فرجام تابع قوانین زمان صدور آنها هستند. ماده مذکور استثناء قاعده را «صرفاً» در جایی می‌داند که مقررات راجع به قابلیت فرجام یا تجدیدنظر، «خلاف شرع» شناخته شوند. در ماده مذکور درج نشده «مگر آن که خلاف آن در قانون تصریح شده باشد»، و لذا قانونگذار به عدم درج خلاف حق مکتسبه مذکور در قانون جدید توجه داشته است.

۶ **گزینه ب صحیح است.** در مواردی که قاضی دادگاه بنا به دلایلی صلاحیت رسیدگی نداشته باشد باید با صدور «قرار امتناع از رسیدگی» پرونده را به رئیس شعبه اول یا معاون ارجاع وی ارسال نموده تا پرونده به شعبه دیگری جهت رسیدگی ارجاع شود. از جمله موارد عدم صلاحیت قاضی و در نتیجه صدور قرار امتناع از رسیدگی می‌توان به مواد ۹۱، بند ۲ ماده ۸۴ و تبصره ماده ۳ ق.آ.د.م اشاره نمود. شایان ذکر است قرار عدم صلاحیت در موارد عدم صلاحیت «دادگاه» و قرار امتناع از رسیدگی در موارد عدم صلاحیت «قاضی یا شعبه» صادر می‌شود.

۷ **گزینه ج صحیح است.** به استناد ماده ۳ ق.آ.د.م

۸ **گزینه الف صحیح است.** در بین انواع مقررات آیین دادرسی مدنی، همگی از قواعد آمره بوده و

اثر فوری دارند، به استثناء قواعد ناظر بر صلاحیت محلی که تکمیلی هستند و عطف به ماسبق نمی‌شوند (اثر فوری ندارند). ر.ک چارت شماره ۲

۹ **گزینه الف صحیح است.** مقررات آ.د.م به معنای اخص از قواعد آمره بوده و لذا توافق خلاف آنها بلا اثر است.

۱۰ **گزینه ج صحیح است.** به استناد ماده ۴ ق.آ.د.م- شایان ذکر است که هرچند ظاهر گزینه ب ممکن است صحیح به نظر رسد، لکن گزینه ب به واسطه قید «با توجه به خواسته» اشتباه است، زیرا دادگاه در خصوص بسیاری از قرارها اصلاً به خواسته دعوا توجه ننموده و به صرف عدم رعایت برخی شرایط شکلی مانند عدم ذکر مشخصات خواننده، عدم اهلیت خواهان، عدم تودیع تأمین اتباع بیگانه یا عدم تودیع تأمین دعوای واهی و یا عدم صلاحیت، قرار مقتضی صادر می‌نماید. از طرفی مسلماً طراح سؤال به نص ماده ۴ ق.آ.د.م توجه داشته است.

۱۱ **گزینه د صحیح است.** به استناد ماده ۱ و اطلاق ماده ۱۰ ق.آ.د.م

۱۲ **گزینه د صحیح است.** زیرا تغییر در «قلمرو» به صلاحیت محلی اشاره دارد که عطف به ماسبق نمی‌شود. اما تغییر در «نوع» به عمومی یا اختصاصی بودن دادگاه اشاره دارد که از موارد صلاحیت ذاتی بوده و تغییر آن عطف به ما سبق می‌شود. شایان ذکر است صلاحیت ذاتی مراجع از حیث صنف، نوع و درجه قابل بررسی است و از حیث «نوع» مراجع به عمومی و اختصاصی تقسیم می‌شود. ر.ک چارت شماره ۵ و ۲.

۱۳ **گزینه ب صحیح است.** مقررات ناظر بر قابلیت تجدیدنظرخواهی از آراء در شاخه مقررات آیین دادرسی مدنی به معنای اخص قرار دارد و لذا آمره بوده و بنابراین توافق خلاف آنها بلااثر می‌باشد. با اذن قانون‌گذار و مطابق ماده ۳۳۳ ق.آ.د.م اصحاب دعوا می‌توانند با توافق یکدیگر حق تجدیدنظرخواهی را از خود سلب کنند، اما عکس آن را قانون‌گذار تجویز ننموده و لذا طرفین نمی‌توانند با توافق یکدیگر بر قابلیت تجدیدنظر آرا توافق کنند.

۱۴ **گزینه ب صحیح است.** به استناد ماده ۷ ق.آ.د.م- ماده مذکور به اصل شروع رسیدگی از دادگاه بدوی یا اصل رسیدگی ثانویه در دادگاه تجدیدنظر اشاره دارد.

۱۵ **گزینه د صحیح است.** به استناد تبصره ماده ۳ ق.آ.د.م

۱۶ **گزینه د صحیح است.** به استناد ماده ۳ ق.آ.د.م

۱۷ **گزینه الف صحیح است.** به استناد ماده ۹ ق.آ.د.م

۱۸ **گزینه الف صحیح است.** زیرا صلاحیت بین دادگاه عمومی و انقلاب ذاتی محسوب می‌شود و مقررات ناظر بر صلاحیت ذاتی نیز عطف به ما سبق شده و اثر فوری دارند. بنابراین در موضوع سؤال دادگاه عمومی باید با صدور قرار عدم صلاحیت پرونده را به دادگاه انقلاب ارسال نماید.

۱۹ **گزینه د صحیح است.** زیرا قواعد ناظر بر تعداد قضاات هر دادگاه، در دسته مقررات ناظر بر سازمان

قضایاتی قرار می‌گیرد که این مقررات اولاً امره هستند و ثانیاً عطف به ماسبق نیز می‌شوند، مگر آن‌که در قانون خلاف آن تصریح شده باشد. ر.ک عمروانی، رحمان، بایسته‌های آیین دادرسی مدنی، چاپ هفتم، صفحه ۱۸.

۲۰ ▶ **گزینه ج صحیح است.** به استناد ماده ۳ ق.آ.د.م

۲۱ ▶ **گزینه ج صحیح است.** زیرا قواعد صلاحیت ذاتی اثر فوری داشته و عطف به ماسبق می‌شوند مگر آنکه در خود قانون ترتیب دیگری پیش‌بینی شده باشد.

۲۲ ▶ **گزینه الف صحیح است.** همه مقررات آیین دادرسی مدنی، غیر از قواعد صلاحیت محلی، عطف به ماسبق می‌شوند. ر.ک چارت شماره ۲

۲۳ ▶ **گزینه ج صحیح است.** زیرا مناط صلاحیت محلی تاریخ ثبت دادخواست می‌باشد و قواعد صلاحیت محلی بر خلاف صلاحیت ذاتی عطف به ماسبق نمی‌شود. بنابراین فقط چنانچه صلاحیت مذکور از نوع ذاتی باشد عطف به ماسبق شده و دادگاه عمومی باید با صدور قرار عدم صلاحیت پرونده را به مرجع جدید ارسال کند.

۲۴ ▶ **گزینه د صحیح است.** به استناد ماده ۱ ق.آ.د.م

۲۵ ▶ **گزینه د صحیح است.** به استناد مواد ۵ و ۳۳۰ ق.آ.د.م، در امور حقوقی اصل بر قطعیت مطلق آراء محاکم اعم از حکم و قرار می‌باشد. شایان ذکر است مستنبط از ماده ۲۹۹ ق.آ.د.م، اصطلاح «رأی» اعم از حکم و قرار می‌باشد. البته توجه آنکه در امور کیفری اصل بر عدم قطعیت آراء محاکم می‌باشد.

۲۶ ▶ **گزینه د صحیح است.** اگر شرایط تبصره ماده ۳ ق.آ.د.م فراهم باشد قاضی با صدور قرار امتناع از رسیدگی پرونده را نزد رئیس شعبه اول یا معاون ارجاع او ارسال می‌نماید تا از طریق وی پرونده به شعبه دیگری ارجاع شود.

۲۷ ▶ **گزینه ج صحیح است.** زیرا صلاحیت بین دو مرجع اختصاصی ذاتی محسوب می‌شود و در موارد صلاحیت ذاتی قانون جدید عطف به ماسبق می‌شود (اثر فوری دارد)، مگر آنکه خلاف آن در قانون تصریح شده باشد. ر.ک چارت شماره ۲

۲۸ ▶ **گزینه د صحیح است.** به استناد تبصره ماده ۳ ق.آ.د.م زیرا اولاً تبصره مذکور مطلق به کار رفته و لذا کلیه دعوی را شامل می‌شود و ثانیاً دلالت بر الزام دارد. توجه آنکه گزینه الف به واسطه استفاده از قید «می‌تواند» اشتباه است.

۲۹ ▶ **گزینه الف صحیح است.** زیرا مقرر فوق ناظر بر آیین و تشریفات ارائه دلیل بوده و مشمول قواعد شکلی بوده و لذا فوراً اجرا می‌شود. ر.ک چارت شماره ۵۲

۳۰ ▶ **گزینه د صحیح است.** جمله اول ماده ۹ ق.آ.د.م بیانگر قاعده عطف به ماسبق شدن (اثر فوری داشتن) مقررات آ.د.م می‌باشد. جمله دوم ماده مذکور نیز به یکی از مصادیق عطف به ماسبق

نشدن قواعد خلاف حقوق مکتسبه اشاره دارد. به عبارتی دیگر اگر رای در زمان صدور آن قابل تجدیدنظر بوده اما به موجب قانون جدید غیرقابل تجدیدنظر شناخته شود، اعمال قانون جدید بر خلاف حقوق مکتسبه محکوم علیه می‌باشد.

۳۱ ▶ **گزینه الف صحیح است.** به استناد ماده ۳ ق.آ.د.م قاضی باید به ترتیب اول بر اساس قوانین موضوعه و ثانیاً بر اساس منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر و ثالثاً بر اساس اصول حقوقی که مغایر موازین شرعی نباشد رای صادر نماید. مطابق قواعد حقوقی اصل زمانی حجیت دارد که هیچ دلیل دیگری وجود نداشته باشد (الاصل دلیل حیث لا دلیل).

۳۲ ▶ **گزینه ج صحیح است.** به استناد ماده ۸ ق.آ.د.م

۳۳ ▶ **گزینه ج صحیح است.** با توجه به آنکه صلاحیت بین دادگاه عمومی و یکی از مراجع اختصاصی از نوع ذاتی می‌باشد و قواعد صلاحیت ذاتی عطف به ماسبق می‌شوند و اثر فوری دارند، لذا دادگاه عمومی با صدور قرار عدم صلاحیت، پرونده را به مرجع اختصاصی ارسال نموده و مرجع اختصاصی به رسیدگی ادامه خواهد داد.

۳۴ ▶ **گزینه الف صحیح است.** به استناد ماده ۷ ق.آ.د.م

۳۵ ▶ **گزینه ج صحیح است.** به استناد ماده ۹ ق.آ.د.م

۳۶ ▶ **گزینه الف صحیح است.** به استناد ماده ۶ و بند ۸ ماده ۸۴ و انتهای ماده ۸۹ ق.آ.د.م - توضیح آنکه در موضوع سؤال صدور قرار عدم استماع دعوا چندان صحیح نمی‌باشد زیرا عدم استماع دعوا در جایی صادر می‌شود که قانونگذار قرار دیگری را پیش‌بینی ننموده باشد. در حالی که در موضوع سؤال قرار دیگر (قرار رد دعوا) مطابق بند ۸ ماده ۸۴ پیش‌بینی شده است.

باب اول: در صلاحیت دادگاهها
فصل اول: در صلاحیت ذاتی و نسبی دادگاهها

- ۳۷ گزینہ ج صحیح است. مستند به ماده ۲۵ ق.آ.د.م.
- ۳۸ گزینہ د صحیح است. به استناد تبصره ماده ۱۱ قانون آیین دادرسی مدنی - با توجه به آن که ظاهر سؤال بر ظاهر ق.آ.د.م اشاره دارد، لذا گزینہ «د» صحیح است. در حالی که قلمرو استان نیز با لحاظ صلاحیت دادگاه تجدیدنظر استان مشمول تعریف حوزه قضایی می باشد؛ در هر حال گزینہ «ب» با توجه به آن که فقط به استان اشاره نموده و از طرفی با توجه به نص سؤال که منظور طراح آن ظاهر قانون است، لذا گزینہ «ب» اشتباه است.
- ۳۹ گزینہ الف صحیح می باشد. به استناد ماده ۱۲ ق.آ.د.م در فرض سؤال دو قاعده صلاحیتی مذکور در ماده ۱۲ و ماده ۲۲ در تعارض با هم قرار دارند که به عنوان اصل کلی باید اظهار داشت در موارد تعارض قاعده صلاحیتی اموال غیرمنقول (ماده ۱۲) با قاعده صلاحیتی دیگر (مثلاً ماده ۲۲)، همواره قاعده صلاحیتی مذکور در ماده ۱۲ مقدم می باشد.
- ۴۰ گزینہ د صحیح است. به استناد ماده ۲۵ ق.آ.د.م.
- ۴۱ گزینہ ج صحیح است. به استناد ماده ۲۵ ق.آ.د.م.
- ۴۲ گزینہ د صحیح است. به استناد ماده ۱۱ ق.آ.د.م - با توجه به گزینہ های موجود، گزینہ «د» صحیح است، و آلا بدیهی است که ترتیب مذکور در ماده ۱۱ ق.آ.د.م باید رعایت شود و بنابراین اگر در گزینہ ها، «محل سکونت موقت خوانده» وجود می داشت، گزینہ محل سکونت موقت خوانده صحیح تلقی می گردید.
- ۴۳ گزینہ ج صحیح است. به استناد ماده ۲۱ ق.آ.د.م.
- ۴۴ گزینہ ج صحیح است. در صورتی که خوانده به صلاحیت محلی دادگاهی که فاقد صلاحیت محلی است ایراد نکند، دادگاه مذکور علی الاصول می تواند به دعوا رسیدگی نماید، مگر آنکه دعوا مربوط به اموال غیرمنقول یا مشمول سایر استثنائات اجباری چارت شماره ۶ باشد. (ر.ک چارت شماره ۶) به عبارتی دیگر هر چند صلاحیت دادگاه محل مال غیرمنقول در دعاوی غیرمنقول از نوع صلاحیت محلی محسوب می شود، لکن توافق اصحاب دعوا به صلاحیت دادگاه دیگر ممکن نمی باشد. بنابراین دعاوی غیرمنقول الزاماً باید در محل وقوع مال غیرمنقول مطرح شوند و توافق اصحاب دعوا بر خلاف آن هیچ تأثیری ندارد.
- ۴۵ گزینہ ج صحیح است. به استناد ماده ۱۹ ق.آ.د.م.
- ۴۶ گزینہ ب صحیح است. به استناد ماده ۲۰ قانون مدنی ثمن معامله راجع به غیرمنقول در حکم منقول بوده و لذا دعوی مطالبه آن در صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده قرار دارد. گزینہ

«الف» از آن جهت اشتباه است که دعوای اعسار از محکوم‌به مطابق ماده ۲۴ ق.آ.د.م در صلاحیت دادگاهی است که صلاحیت رسیدگی نخستین به دعوی را دارد و به عنوان مثال ممکن است دعوی مشمول ماده ۱۳ ق.آ.د.م بوده و علاوه بر محل اقامت خواننده، محل انعقاد عقد یا محل انجام تعهد نیز صالح باشند و لذا گزینه «الف» الزاماً در صلاحیت محل اقامت خواننده نیست. از طرفی خواننده دعوای اعسار از محکوم‌به، خواهان دعوای اولیه می‌باشد. لذا دعوای اعسار چه بسا ممکن است در محل اقامت خواهان اعسار، (خواننده دعوای اولیه) مطرح شود. شایان ذکر است دعوای مذکور در گزینه ج در محل مال غیرمنقول و دعوای مذکور در گزینه «د» نیز در صلاحیت دادگاه عمومی محل صدور اجراییه قرار دارد.

۴۷ ➤ **گزینه ج صحیح است.** به استناد ماده ۱۶ ق.آ.د.م- توضیح آنکه گزینه الف به واسطه اطلاق عبارت «هر حوزه قضایی» که شامل حوزه‌های قضایی غیر از محل اقامت خوانندگان دعوا نیز می‌باشد، اشتباه است.

۴۸ ➤ **گزینه د صحیح است.** هر چند در سؤال، قبل یا پس از تقسیم ترکه مشخص نشده است، لکن به نظر می‌رسد ظاهر ماده ۲۰ ق.آ.د.م مورد نظر بوده و غلبه نیز بیانگر همین امر است. از طرفی باید توجه داشت در موضوع سؤال دعوا غیرمنقول نمی‌باشد، بلکه موضوع دعوا در سؤال مطلق «راجع به ترکه متوفی» بیان شده و لذا باید حمل بر حالت غلبه شود که اکثر دعوای نیز منقول است. موضوع سؤال همانند آن است که مطرح شود، دعوای مطالبه طلب از خواننده‌ای که دارای ملکی در شیراز است در صلاحیت کجاست؟ بدیهی است در موضوع سؤال دعوا منقول است و اینکه خواننده اموالی غیرمنقول در شیراز داشته باشد تأثیری در صلاحیت دادگاه ندارد.

۴۹ ➤ **گزینه ب صحیح است.** محکمه اختصاصی یا استثنایی، محکمه‌ای است که به هیچ موضوعی حق رسیدگی ندارد مگر آنکه قانون صراحتاً موضوعی خاص را در صلاحیت آن قرار داده باشد. ر.ک: عمروانی، رحمان، بایسته‌های آیین دادرسی مدنی، چاپ هفتم، صفحه ۱۵.

۵۰ ➤ **گزینه ب صحیح است.** به استناد ماده ۱۲ ق.آ.د.م با توجه به آنکه دعوای خلع‌ید غیرمنقول تلقی می‌شود، لذا ماده ۱۲ را باید بر انتهای ماده ۲۲ ق.آ.د.م مقدم دانست.

۵۱ ➤ **گزینه الف صحیح است.** به استناد ماده ۲۵ ق.آ.د.م

۵۲ ➤ **گزینه ج صحیح است.** به استناد ماده ۲۴ ق.آ.د.م و ماده ۱۳ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مال و بند ۵ ماده ۱۲ قانون شوراها حل اختلاف مصوب ۱۴۰۲.

۵۳ ➤ **گزینه ج صحیح است.** به استناد ماده ۱۵ ق.آ.د.م

۵۴ ➤ **گزینه ج صحیح است.** مراجع قضاوتی از حیث صنف به قضایی و اداری تقسیم می‌شوند و از حیث نوع به عمومی و اختصاصی تقسیم می‌شوند و از حیث درجه به بدوی و تجدیدنظر تقسیم می‌شوند. ر.ک آیین دادرسی مدنی پیشرفته، دکتر عبدالله شمس، جلد اول شماره ۶۷۳ - همچنین ر.ک: چارت شماره ۵

- ۵۵ ▶ گزینه د صحیح است. به استناد مواد ۲۳ و ۱۳ ق.آ.د.م.
- ۵۶ ▶ گزینه ب صحیح است. به استناد ماده ۱۵ ق.آ.د.م.
- ۵۷ ▶ گزینه د صحیح است. به استناد ماده ۲۶ ق.آ.د.م.
- ۵۸ ▶ گزینه الف صحیح است. دادسرا و دادگاه ویژه روحانیت تنها به جرایم روحانیون رسیدگی می‌نماید و در دعاوی حقوقی صلاحیت رسیدگی ندارد. ر.ک دکتر عبدالله شمس، آئین دادرسی مدنی، جلد اول، ش ۱۱۲ - همچنین ر.ک ماده ۵۲۸ ق.آ.د.م.
- ۵۹ ▶ گزینه د صحیح است. هر چند در سوال به منقول بودن دعوا اشاره‌ای نشده است، لکن اولاً غلبه بر آن است که دعاوی منقول بوده و اطلاق در تست حمل بر حالت غلبه می‌شود و ثانیاً اگر دعاوی موضوع سوال را غیرمنقول لحاظ کنیم هیچیک از گزینه‌ها و حتی گزینه ج نیز صحیح نخواهد بود.
- ۶۰ ▶ گزینه د صحیح است. به استناد ماده ۱۹ ق.آ.د.م.
- ۶۱ ▶ گزینه د صحیح است. به استناد رأی وحدت رویه شماره ۳۱ مورخ ۱۳۶۳/۹/۵
- ۶۲ ▶ گزینه ب صحیح است. زیرا الزام به تنظیم سند رسمی ملک، دعاوی غیرمنقول محسوب می‌شود و مطابق ماده ۱۲ ق.آ.د.م در صلاحیت محل وقوع ملک یعنی مشهد می‌باشد. از طرفی مطابق ماده ۳۱۲ ق.آ.د.م از آنجا که موضوع دستور موقت در مشهد واقع شده، تقاضای دستور موقت نیز در صلاحیت دادگاه مشهد می‌باشد. البته در کلید منتشره از سوی سازمان سنجش گزینه د صحیح اعلام شده بود و نظر دکتر عبدالله شمس نیز گزینه د می‌باشد. لکن نظر اکثر حقوقدانان و رویه قضایی گزینه ب می‌باشد.
- ۶۳ ▶ گزینه د صحیح است. به استناد ماده ۱۳ ق.آ.د.م و رأی وحدت رویه شماره ۹ مورخ ۱۳۵۹/۳/۲۸
- ۶۴ ▶ گزینه الف صحیح است. به استناد ماده ۲۵ ق.آ.د.م.
- ۶۵ ▶ گزینه الف صحیح است. به استناد ماده ۴ قانون ثبت احوال مصوب ۱۳۵۵ و با لحاظ ماده ۳ همان قانون
- ۶۶ ▶ گزینه ج صحیح است. به استناد ماده ۲۰ قانون مدنی، دعوی مذکور منقول تلقی و لذا در صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده قرار دارد.
- ۶۷ ▶ گزینه د صحیح است. به استناد ماده ۱۳ ق.آ.د.م و همچنین ر.ک رأی وحدت رویه شماره ۹ مورخ ۱۳۵۹/۳/۲۸.
- ۶۸ ▶ گزینه ب صحیح است. برای تشخیص صلاحیت ذاتی مراجع باید صنف، نوع و درجه مراجع قضאותی مورد بررسی قرار گیرد و مطابق ماده ۲۶ ق.آ.د.م تشخیص صلاحیت هر دادگاه نسبت به دعوایی که به آن ارجاع شده با همان دادگاه است. ر.ک: چارت شماره ۵
- ۶۹ ▶ گزینه ج صحیح است. به استناد انتهای ماده ۲۱ ق.آ.د.م - توجه آنکه در سازمان قضאותی فعلی ایران، دادگاه‌های تجاری وجود ندارد و رسیدگی به دعاوی تجاری نیز در دادگاه عمومی بعمل می‌آید.

۷۰ ▶ **گزینه الف صحیح است.** دادگاه تجدیدنظر از حیث صنف قضایی و از حیث نوع عمومی و از حیث درجه مرجع تجدیدنظر می‌باشد. دادگاه انقلاب نیز از حیث صنف قضایی، اما از حیث نوع اختصاصی و از حیث درجه مرجع بدوی می‌باشد. بنابراین دادگاه تجدیدنظر و انقلاب از یک صنف هستند، اما نوع و درجه آنها متفاوت است. ر.ک: چارت شماره ۵

۷۱ ▶ **گزینه ب صحیح است.** زیرا ماده ۲۰ ق.م.علی‌رغم اطلاق آن، شامل دعاوی غیرمنقول راجع به ترکه متوفی نمی‌باشد. در خصوص دعاوی غیرمنقول راجع به ترکه متوفی باید بر اساس ماده ۱۲ ق.آ.د.م اقدام شود. توجه آنکه ماده ۱۶۴ قانون امور حسبی منصرف از موضوع می‌باشد. ماده مذکور در ذیل باب «امور راجع به ترکه» قید شده است و امور راجع به ترکه در ماده ۱۶۲ همان قانون تعریف شده که منصرف از دعاوی راجع به ترکه می‌باشد. البته در هر حال دعاوی تقسیم ترکه که یک امر حسبی است و تسامحاً دعوا نامیده می‌شود، به واسطه‌ی مقرره خاص در قانون امور حسبی در صلاحیت آخرین اقامتگاه متوفی می‌باشد حتی اگر تقسیم ترکه راجع به مال غیرمنقول باشد. برای مطالعه بیشتر ر.ک: عمروانی، رحمان، بایسته‌های آیین دادرسی مدنی، انتشارات چتر دانش، چاپ هفتم، ص ۵۶ و ۵۷.

۷۲ ▶ **گزینه ب صحیح است.** به استناد ماده ۱۵ ق.آ.د.م- البته مطابق نظر دکتر عبدالله شمس که دعاوی تحویل آپارتمان را منقول می‌دانند، گزینه «د» مطابق ماده ۱۳ ق.آ.د.م صحیح می‌باشد. لکن اکثر حقوقدانان و رویه قضایی دعاوی تحویل ملک را غیرمنقول می‌دانند.

۷۳ ▶ **گزینه د صحیح است.** به استناد ماده ۱۲ ق.آ.د.م- زیرا دعاوی مطالبه اجرت‌المثل مال غیرمنقول، دعوایی غیرمنقول محسوب می‌شود.

۷۴ ▶ **گزینه الف صحیح است.** به استناد ماده ۲۶ ق.آ.د.م

۷۵ ▶ **در کلید منتشره از سوی سازمان سنجش گزینه ج صحیح اعلام شده بود که این امر نشان می‌دهد نظر آقای دکتر عبدالله شمس در سؤال ملاک قرار گرفته است؛ لکن گزینه (د) صحیح تر می‌باشد.** توجه آنکه استاد بزرگوار جناب آقای دکتر عبدالله شمس، دعاوی الزام به تنظیم سند رسمی ملک را به استناد تمثیلی بودن ماده ۲۰ قانون مدنی منقول می‌دانند. در حالی که مطابق رویه قضایی و نظر اکثریت حقوقدانان و رأی وحدت رویه شماره ۳۱ مورخ ۱۳۶۳/۹/۵ ماده ۲۰ قانون مدنی فقط برای دیونی که موضوع آن «وجه نقد» است اعمال می‌شود. در نتیجه مطابق رویه قضایی و نظر اکثر حقوقدانان گزینه «د» صحیح می‌باشد. تغییر رویکرد آزمون‌ها در سال‌های اخیر نیز گزینه «د» را تأیید می‌نماید. توجه مهم آنکه در سؤال هیچ اشاره‌ای مبنی بر اینکه هر دو دعوا ضمن یک دادخواست طرح شده باشد وجود ندارد و علی‌الاصول دعاوی جداگانه اقامه می‌شوند و طرح چند دعوا ضمن یک دادخواست نیاز به تصریح در سؤال دارد. اگر در سؤال تصریح می‌گردید که هر دو دعوا ضمن یک دادخواست مطرح شده‌اند، آنگاه مطابق ماده ۱۵ ق.آ.د.م گزینه «ب» صحیح تلقی می‌گردید.

۷۶ ▶ **گزینه ج صحیح است.** به استناد ماده ۲۰ ق.آ.د.م- توجه آنکه ماده مذکور صرفاً مربوط به قبل از تقسیم ترکه بوده و بنابراین پس از تقسیم ترکه بر اساس اصل کلی صلاحیت مذکور در ماده ۱۱ ق.آ.د.م اقدام می‌شود.

۷۷ ▶ **گزینه ب صحیح است.** برای تشخیص ذاتی مراجع قضاوتی، باید صنف، نوع و درجه مراجع قضاوتی مورد بررسی قرار گیرد. رک. عمروانی، رحمان، بایسته‌های آیین دادرسی مدنی، صفحه ۵۰ الی ۵۲.

۷۸ ▶ **گزینه ج صحیح است.** به استناد ماده ۱۳ ق.آ.د.م و رأی وحدت رویه شماره ۹ مورخ ۱۳۵۹/۳/۲۸. البته سؤال مذکور مربوط به قبل از سال ۱۳۹۴ بوده و بر اساس قانون شورای حل اختلاف مصوب ۱۳۹۴، در دعوی موضوع سؤال اصلاً دادگاه صالح نبوده و بلکه شورای حل اختلاف مذکور در گزینه ج صالح می‌باشد.

۷۹ ▶ **گزینه ب صحیح است.** مراجع از حیث صنف به قضایی و اداری و از حیث نوع به عمومی و اختصاصی و از حیث درجه به بدوی و تجدیدنظر تقسیم می‌شوند. رک: چارت شماره ۵

۸۰ ▶ **گزینه الف صحیح است.** ماده ۲۲ در خصوص دعاوی غیرمنقول علیه شرکت اعمال نمی‌شود و به استناد ماده ۱۲ گزینه الف صحیح می‌باشد. رک رأی وحدت رویه شماره ۶۴۳ مورخ ۱۳۷۸/۹/۱۶

۸۱ ▶ **گزینه ب صحیح است.** به استناد ماده ۲۶ ق.آ.د.م

۸۲ ▶ **گزینه ج صحیح است.** به استناد ماده ۲۰ قانون مدنی دعاوی مطالبه اجاره بها، در حکم منقول بوده و لذا در صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده قرار دارد. البته موضوع سؤال مشمول ماده ۱۳ ق.آ.د.م نیز بوده و اگر در سؤال به محل انجام تعهد یا محل انعقاد عقد نیز اشاره می‌گردید، گزینه‌های مذکور نیز صحیح تلقی می‌شدند. در هر حال گزینه د از آن جهت اشتباه است که مشخص نمی‌باشد شهر تبریز محل انعقاد عقد یا انجام تعهد بوده یا نبوده است.

۸۳ ▶ **گزینه ب صحیح است.** به استناد ماده ۲۰ ق.آ.د.م- توجه آن که دعاوی راجع به سه گزینه دیگر مشمول ماده ۲۰ ق.آ.د.م نبوده و بلکه در صلاحیت محل اقامت خوانده می‌باشد. در واقع اصل وراثت در گزینه الف به نوعی اشاره به دعاوی نسب دارد که در صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده است. گزینه ج نیز باید علی‌الاصول در محل اقامت خوانده همان دعوا (بدهکاران متوفی که البته در گزینه ج اشتهاً بستانکاران ذکر شده) اقامه شود. گزینه د نیز به واسطه قید «پس از» اشتباه است.

۸۴ ▶ **گزینه ب صحیح است.** به استناد ماده ۱۱ ق.آ.د.م- زیرا فرض سؤال آن است که محل اقامت خوانده خارج از کشور می‌باشد و در ایران محل سکونت و مال غیرمنقول ندارد. به کلمه «مقیم» در سؤال دقت شود.

۸۵ ▶ **گزینه د صحیح است.** به استناد ماده ۲۶ ق.آ.د.م